

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แเเลนต์ไอโอไดด์ในเคมีอินทรีย์สังเคราะห์
และ การศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพืช *Irvingia malayana*

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา คุหาภากัญจน์

มิถุนายน พ.ศ. 2554

รายงานວิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ

การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์ແවເລັດໄອໂອິດໃນເຄມືອນທຣີສັງເຄຣະໜໍ
ແລະ ກາຮຕືກຊາອົງຄົປະກອບທາງເຄມືແລະຖົທ້ທາງຊົວພາພຂອງພື້ນ *Irvingia malayana*

ຜູ້ໜ້າວຍຄາສຕາຈາກຍົງ ດຣ. ຊຸຕິມາ ອູທາການຢູ່ຈົນ
ການວິຊາເຄມື ຄະວິທຍາສາສ්ຕර් ມະຫາວິທຍາລ້ຽມທິດລ

ສນັບສຸນໂດຍສໍານັກງານກອງຖຸນສນັບສຸນກາຮວິຈີຍແລະສໍານັກງານຄະກະການການອຸດມຕືກຊາ
(ຄວາມເຫັນໃນรายงานນີ້ເປັນຂອງຜູ້ວິຈີຍ ສກວ. ໄນຈະເປັນຕົ້ນດ້ວຍເສມອໄປ)

กิตติกรรมประกาศ

ผู้จัดข้อแสดงความขอบคุณ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และ สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ที่สนับสนุนเงินสนับสนุนงานวิจัยผ่านทุนเพิ่มชีดความสามารถด้านการวิจัยของอาจารย์รุ่นกวางในสถาบันอุดมศึกษา (สัญญาเลขที่ RMU5180040) ศูนย์ความเป็นเลิศ ด้านนวัตกรรมทางเคมีสำหรับการสนับสนุนด้านเครื่องมือในการทำวิจัย ทุนการศึกษาของนักศึกษา ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลสำหรับสถานที่ในการทำวิจัย และ ขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. วิชัย ริวัตรากุล และ ศาสตราจารย์ ดร. มนัส พรหมโคตร ใน คำแนะนำต่างๆ ในงานวิจัย

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ: RMU5180040

ชื่อโครงการ: การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แอลเอนต์ไอโอไดด์ในเคมีอินทรีย์สังเคราะห์ และการศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพืช *Irvingia malayana*

ชื่อนักวิจัย:

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชุติมา คุหาภรณ์
ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
scckk@mahidol.ac.th
- 2) ดร. ถาวร ใจเพ็ชร
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
thaworn_jaipetch@yahoo.com

ระยะเวลาโครงการ:

15 พฤษภาคม 2551 – 14 พฤษภาคม 2554

ในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา สารประกอบไฮเปอร์แอลเอนต์ไอโอไดด์ได้รับความนิยมในการเคมีอินทรีย์สังเคราะห์ ความน่าสนใจของเรื่องเอนต์ซินดิคือใช้เป็นตัวออกซิไดด์ที่ไม่ใช่โลหะ มีสมบัติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความจำเพาะเจาะจงสูง ใช้สภาวะที่ไม่รุนแรง ง่ายต่อการใช้ และเป็นสารที่สามารถถือได้ หรือ เตรียมได้จากสารตั้งต้นที่สามารถหาซื้อได้ง่าย ในครึ่งแรกของรายงานนี้ เป็นการประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แอลเอนต์ไอโอไดด์ที่มีชื่อว่า 2-iodoxylbenzoic acid (IBX) และ (diacetoxyiodo)benzene (DIB) ในการทำปฏิกิริยาออกซิเดชันของสารประกอบเมอีนเพื่อใช้ในการสังเคราะห์สารประกอบในตริล การทำปฏิกิริยาออกซิเดทีพิพิโตรลิซิสของสารอะซีทัลที่มีลักษณะเป็นวงแหวน เป็นวงแหวน เป็นสารประกอบไฮดรอกซีแอลกิลคาร์บอเนติลิกเอสเทอร์ และ เอสเทอร์ ตามลำดับ และ การสังเคราะห์สารประกอบไวนิลชัลฟอนจากสารประกอบแอลคีน ในครึ่งหลังของรายงานนี้จะเกี่ยวข้องกับการศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพืช *Irvingia malayana* ที่รู้จักกันว่า กระบก การแยกเพื่อค้นหาสารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากส่วนสกัดที่ออกฤทธิ์โดยใช้วิธีโครมาโตกราฟฟ์ได้สารบริสุทธิ์ ซึ่งพิสูจน์โครงสร้างโดยวิธีทางスペคโตรสโคปี

คำหลัก: ไฮเปอร์แอลเอนต์ไอโอไดด์ ออกซิเดชัน *Irvingia malayana* (กระบก)

Abstract

Project code: RMU5180040

Project Title: Study of Applications of Hypervalent Iodine(V) in Organinc Synthesis and Study of Chemical Constituents and Biological Activities of *Irvingia malayana*

Investigators:

- 1) Asst. Prof. Chutima Kuhakarn
Department of Chemistry, Faculty of Science, Mahidol University
scckk@mahidol.ac.th
- 2) Dr. Thaworn Jaipetch
Mahidol University, Kanchanaburi Campus
thaworn_jaipetch@yahoo.com

Project Period: 15 May 2009 – 14 May 2011

In the past two decades, hypervalent iodiens received popularity in organic chemistry. The increasing interests of these nonmetallic oxidizing reagents are mainly due to their environmentally benign properties, high selectivity, mild reaction conditions, ease of handling, commercial availability or readily prepared from commercially available starting materials. In the first half of the present work, new synthetic applications of hypervalent iodines, namely 2-iodoxylbenzoic acid (IBX) and (diacetoxyiodo)benzene (DIB) have been developed involving oxidation of amines to their corresponding nitriles, oxidative hydrolysis of cyclic and acyclic acetals to their corresponding hydroxyalkyl carboxylic esters and simple esters and synthesis of vinyl sulfones from alkenes. The second half of the present work involved study of chemical constituents and biological activities of *Irvingia malayana* known as Krabok (กระบอก). Chromatographic separation by bioassayed guided purification led to the isolation of pure compound whose structures were confirmed by spectroscopic methods.

Keywords: hypervalent iodiens, oxidation, *Irvingia malayana* (Krabok)

วัตถุประสงค์ของการ

- 1) เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แอลเอนต์ไอโอไดต์ในเคมีอินทรีย์สังเคราะห์
- 2) เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในงานวิจัยและพัฒนาทางด้านเคมีอินทรีย์สังเคราะห์
- 3) เพื่อศึกษาโครงสร้างทางเคมีขององค์ประกอบในพืช *Irvingia malayana*
- 4) เพื่อศึกษาฤทธิ์ทางชีวภาพขององค์ประกอบทางเคมีของพืช *Irvingia malayana*

วิธีทดลอง

การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แอลเคนต์ไอโอไดด์ในเคมีอินทรีย์สังเคราะห์

- เลือกปฏิกิริยาที่สนใจที่จะทำการศึกษา โดยเป็นปฏิกิริยาที่ยังไม่มีการศึกษาตามการสืบค้นจากงานข้อมูล โดยได้ศึกษา การทำปฏิกิริยาออกซิเดชันของสารประกอบเอมีนเพื่อใช้ในการสังเคราะห์สารประกอบใน/dril การทำปฏิกิริยาออกซิเดทพไฮดรอลิซิสของสารอะซีทາลที่มีลักษณะเป็นวงและไม่เป็นวงไปเป็นสารประกอบไฮดรอกซีแอลกิลcarb บออกซิลิกເອສເທັວ່ຽນ ແລະ ເອສເທັວ່ຽນ ຕາມລຳດັບ ແລະ ການສັງເຄຣະສາරປະກອບແລລືນແລະແອລໄໂຄນ້ ທາມລຳດັບ
- เลือกสารต้นแบบ (model compound) เพื่อนำมาศึกษาหาสภาวะในการทำปฏิกิริยาที่เหมาะสม (optimized reaction conditions) กับสารไฮเปอร์แอลเคนต์ไอโอไดด์
- นำสารที่มีโครงสร้างแตกต่างกันไปจำนวนหนึ่ง มาทำปฏิกิริยาภายใต้สภาวะที่ให้ผลการทดลองที่ได้ในข้อ 2 เพื่อแสดงให้เห็นความหลากหลายของหมู่ฟังก์ชันที่สามารถทนต่อปฏิกิริยาได้ (functional group compatibility)
- รวบรวมผลการทดลองและประมาณผลการทดลองที่ได้ ซึ่งสามารถทำให้สามารถอธิบายการเกิดปฏิกิริยาได้

การศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพืช *Irvingia malayana*

- การเก็บตัวอย่างพืช
พืชที่เก็บมาได้จะต้องนำมาล้างให้สะอาดและตากในที่ร่มให้แห้ง จากนั้นนำพืชที่แห้งแล้วมาบดให้ละเอียดโดยใช้เครื่องบด จดบันทึกน้ำหนักแห้งที่ได้
- การสกัดหยาบ (crude extract)
 - นำพืชที่บดแล้วมาสกัดด้วยตัวทำละลายอินทรีย์โดยเพิ่มความเป็นข้าวของตัวทำละลายตามลำดับ จากเอกเซน (hexanes), เอทิลอะซีเตต (ethyl acetate) และ เมทานอล (methanol) ตามลำดับ เพื่อให้ได้สารสกัดหยาบของเอกเซน สารสกัดหยาบของเอทิลอะซีเตต และ สารสกัดหยาบของเมทานอล ตามลำดับ โดยซึ่งน้ำหนักสารสกัดหยาบทั้ง 3 ส่วนที่ได้
 - การทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพของสารสกัดหยาบ
 - เมื่อทราบผลการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพแล้ว ทำการเลือกสารสกัดหยาบที่ให้ผลการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพที่น่าสนใจ จากนั้นทำการแยกสารผสมเพื่อให้ได้มาซึ่งสารบริสุทธิ์ และหาโครงสร้างทางเคมีของสารบริสุทธิ์ดังกล่าว
- การแยกสารบริสุทธิ์จากสารสกัดหยาบ

- 3.1 เลือกรอบตัวทำละลายที่เหมาะสมที่จะใช้ในการแยกสารสกัดโดยใช้โครมาโตกราฟีแผ่นบาง (Thin Layer Chromatography, TLC)
 - 3.2 เมื่อได้ระบบตัวทำละลายที่เหมาะสมแล้ว ทำการแยกสารสกัดหยาบโดยใช้โครมาโตกราฟีแบบหลอดแก้ว (column chromatography) โดยใช้ซิลิกา (SiO_2) โดยใช้โครมาโตกราฟีแผ่นบาง (Thin Layer Chromatography, TLC) ในการตรวจสอบเพื่อร่วมส่วนที่คล้ายกันไว้ด้วยกัน
 - 3.3 จะได้สารผลsmith เป็นส่วนๆ (fractions) บันทึกนำหนักแต่ละส่วนที่ได้พร้อมทั้งบันทึกผลทางスペคโตรสโคปีโดยใช้ ^1H Nuclear Magnetic Resonance (^1H NMR)
 - 3.4 ทำการแยกช้าเพื่อให้ได้สารประกอบที่บริสุทธิ์โดยอาจใช้วิธีทางโครมาโตกราฟีชนิดอื่นๆ เช่น preparative thin layer chromatography, radial chromatography และเทคนิคอื่นๆ เช่น การตกผลึก
4. การหาสูตรโครงสร้างทางเคมีของสารบริสุทธิ์
ใช้เทคนิคต่างๆทางスペคโตรสโคปีมาประกอบกันเพื่อเป็นการพิสูจน์โครงสร้างที่เสนอไว้ โดยใช้เทคนิคต่างๆ ดังนี้
 - 1D และ 2D Nuclear Magnetic Resonance (^1H และ ^{13}C NMR)
 - Infrared spectroscopy
 - Mass spectrometry
 - UV-Vis spectroscopy
 - จุดเดือด หรือ จุดหลอมเหลว
 - ข้อมูลจากผลงานที่เกี่ยวข้อง
5. ทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพของสารบริสุทธิ์ที่ได้

ผลการทดลอง

การประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แเวนต์ไโอลไดด์ในเคมีอินทรีสังเคราะห์

1. การทำปฏิกิริยาออกซิเดชันของสารประกอบเอมีนเพื่อใช้ในการสังเคราะห์สารประกอบไนตริล

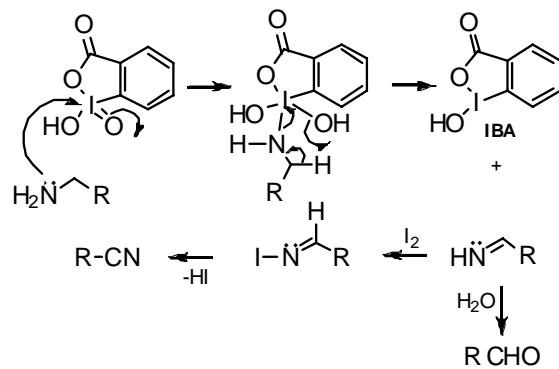
ในการศึกษาการทำปฏิกิริยาออกซิเดชันของสารประกอบเอมีนโดยใช้ 2-iodoxylbenzoic acid (IBX) เป็นเรื่องเจนต์โดยมีไอโอดีนโมเลกุลอยู่ด้วย เพื่อใช้ในการสังเคราะห์สารประกอบไนตริล การทดลองเริ่มต้นโดยเลือกสารประกอบ 4-methoxybenzylamine เป็นสารต้นแบบ (model compound) ได้ทำการทดสอบปฏิกิริยานิตัวทำละลายชนิดต่างๆ และพบว่า dimethyl sulfoxide ให้สารผลิตภัณฑ์ (4-methoxybenzonitrile) ในปริมาณที่สูง โดยมีสารผลิตภัณฑ์ข้างเคียง (side product) คือ methoxybenzaldehyde ในปริมาณที่ต่ำ

สภาวะสภาวะมาตรฐาน (standard reaction conditions) ของปฏิกิริยานี้คือ ใช้ IBX (1.25 equiv) โดยมีไอโอดีนโมเลกุล (2 equiv) ใช้ dimethyl sulfoxide เป็นตัวทำละลาย และทำปฏิกิริยาที่ 65 °C เป็นระยะเวลา 1-3 ชั่วโมง ภายใต้สภาวะดังกล่าว สารประกอบเอมีน ($R-\text{CH}_2-\text{NH}_2$) จะถูกเปลี่ยนไปเป็นสารประกอบไนตริล ($R-\text{CN}$) ในปริมาณต่างๆ กันขึ้นอยู่กับโครงสร้างของสารประกอบเอมีน นอกจากนี้ถ้าสารตั้งต้นเป็นสารประกอบประเภทไออกซิเอมีนที่มีหมุนพังค์ชันชนิดที่เป็น例外กอขออลป์زمภูมิ สารประกอบไออกซิเอมีนจะถูกเปลี่ยนไปเป็นสารประกอบไออกซิไนตริล ภายใต้สภาวะที่ใช้ทำปฏิกิริยา ผลการทดลองดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปฏิกิริยานี้มี การเลือกทำปฏิกิริยาโดยที่หมุนพังค์ชัน $R-\text{CH}_2-\text{NH}_2$ มีความหวังไว้ต่อสภาวะออกซิเดชันดังกล่าวมากกว่าหมุนพังค์ชันชนิด例外กอขออลป์زمภูมิ ($R-\text{CH}_2-\text{OH}$) เรียกว่าปฏิกิริยาดังกล่าวมี chemoselectivity

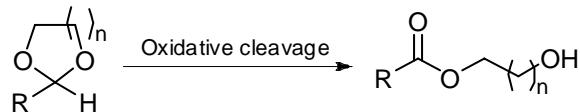
นอกจากนี้ยังได้ทำการทดลองเพื่อเป็นการพิสูจน์หน้าที่ของเรื่องเจนต์ที่ใช้ในการทำปฏิกิริยา (IBX และ I₂) เพื่อใช้ในการเสนอกลไกของปฏิกิริยา กล่าวคือ ถ้าไม่เติม IBX ลงไปในปฏิกิริยา พบร่วมกับปฏิกิริยาเกิดขึ้น แต่ถ้าไม่เติมไอโอดีนลงไปและใช้ IBX ในปริมาณ 1.25 equiv พบร่วมกับปฏิกิริยาในไนตริลในปริมาณ 50% และถ้าไม่เติมไอโอดีนแต่ใช้สาร IBX ในปริมาณ 2.5 equiv จะได้ปริมาณสารไนตริลในปริมาณที่ใกล้เคียงกับการทำปฏิกิริยาภายใต้สภาวะมาตรฐาน จากผลการทดลองดังกล่าวจึงได้เสนอว่า IBX ทำหน้าที่ออกซิไดซ์สารประกอบเอมีนไปเป็นสารประกอบไนตริล ซึ่งสามารถถูกออกซิไดซ์ต่อด้วยไอโอดีน ได้เป็นสารประกอบไนตริล ดังแสดง

กลไกการเกิดปฏิกิริยา

ผลงานวิจัยในส่วนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ “Oxidative conversion of amines into their corresponding nitriles using α -iodoxybenzoic acid (IBX)/iodine: selective oxidation of aminoalcohols to hydroxynitriles” Chiampanichayakul, S.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; Kuhakarn, C.* *Synthesis* **2008**, 2045-2048.

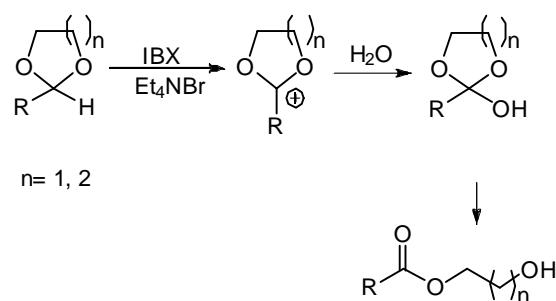
2. การทำปฏิกิริยาออกซิเดทีพไฮดรอลิซของสารอะซีทัลที่มีลักษณะเป็นวงและไม่เป็นวงไปเป็นสารประกอบไฮดรอกซีแอลกิลคาร์บอซิลิกເອສເທອຣ์ และ ເອສເທອຣ์ ตามลำดับ

งานวิจัยในส่วนนี้ เป็นองค์การได้เลือกใช้ 2-iodoxybenzoic acid (IBX) เป็นรีเอเจนต์ เริ่มการทดลองโดยเลือกอนุพันธ์อะซีทัลชนิดที่เป็นวงที่มีขนาด 5 อะตอมของสารประกอบ 4-nitrobenzaldehyde เป็นสารต้นแบบ (model compound) ได้ทำการศึกษาสภาวะของปฏิกิริยา เป็นจำนวนมาก พบร่วมกันของสารที่เกิดขึ้นเมื่อใช้ IBX (1.1 equiv)/Et₄NBr (0.5 equiv) ทำปฏิกิริยาโดยใช้น้ำเป็นตัวทำละลาย ที่อุณหภูมิ 65 °C เป็นเวลา 1-5 ชั่วโมง ภายใต้สภาวะดังกล่าว อนุพันธ์อะซีทัลชนิดที่เป็นวงที่มีขนาดของวงเท่ากับ 5 และ 6 อะตอม เกิดปฏิกิริยาได้ผลิตภัณฑ์เป็นสารประกอบไฮดรอกซีເອສເທອຣ์ และ สารประกอบไฮดรอกซීໂພຣපිලකාර්บອກซිලිກເອສເທອຣ์ ตามลำดับ อนุพันธ์อะซีทัลที่ไม่เป็นวงจะให้ผลิตภัณฑ์เป็นເອສເທອຣ්ປග්ටි

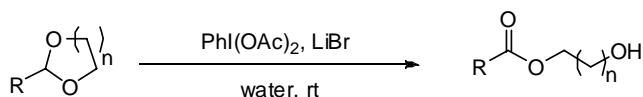
จากการทำการทดลองเพื่อพิสูจน์กลไกของปฏิกิริยา พบร่วมกับ IBX และ Et₄NBr จำเป็นต่อปฏิกิริยา เนื่องจากไม่มีปฏิกิริยาเกิดขึ้นโดยได้สารอะซีทัลกลับคืนมาเมื่อไม่เติม IBX หรือ Et₄NBr ลงในปฏิกิริยาที่สภาวะมาตรฐาน จากผลการทดลองดังกล่าว นำมาประกอบและได้เสนอกลไกการเกิดปฏิกิริยาคือ IBX ออกซิไดซ์บอร์เนียมไดออกไซด์ออกน้ำจาก Et₄NBr ทำให้เกิดอิเล็กโตรฟิลิกบอร์มีน ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวออกซิไดซ์ ทำให้เกิดออกโซเนียมไออกอนที่อะซีทัลคาร์บอน ซึ่งทำปฏิกิริยากับน้ำอย่างรวดเร็วให้ hemiorthoester ซึ่งเกิดการเปิดวงให้สารประกอบไฮดรอกซීແລກລිලකාර්บອກซිලිກເອສເທອຣ์ เป็นสารผลิตภัณฑ์

กลไกการเกิดปฏิกิริยา

ผลงานวิจัยในส่วนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ “2-Iodoxybenzoic acid/tetraethylammonium bromide/water: An efficient combination for oxidative cleavage of acetals” Kuhakarn, C.*; Panchan, W.; Chiampanichayakul, S.; Samakkanad, N.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T. *Synthesis* **2009**, 929-934.

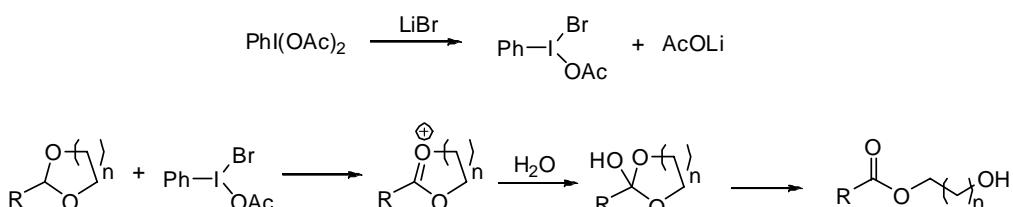
เนื่องจาก 2-iodoxybenzoic acid (IBX) เป็นไฮเปอร์แوالเคนต์ไอโอดีซันิดเพนตะแوالเคนต์ ซึ่งเคยมีรายงานว่าสามารถระเบิดได้ จึงสนใจที่จะหาไฮเปอร์แوالเคนต์ไอโอดีซันิดอื่นมาใช้แทน จึงเลือกใช้ไฮเปอร์แوالเคนต์ไอโอดีซันิดไตรแوالเคนต์ที่มีชื่อว่า (diacetoxyiodo)benzene (DIB) มาใช้แทนที่ IBX

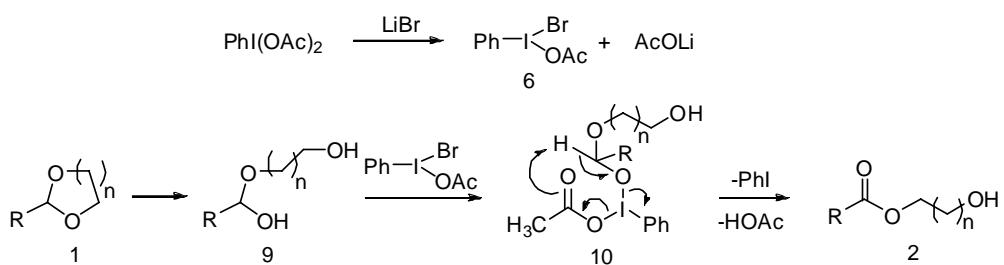
เริ่มต้นโดยการทำการทดสอบมาตรฐานในการทำปฏิกิริยา พบว่าต้องใช้ DIB (1.25 equiv)/LiBr (0.25 equiv) ที่อุณหภูมิห้อง เป็นเวลา 15-180 นาที จะเห็นได้ว่าเมื่อใช้ DIB เป็นรีเอเจนต์ ปฏิกิริยาเกิดได้ที่อุณหภูมิห้อง และปฏิกิริยาเกิดได้ไวกว่า

กลไกของปฏิกิริยาได้เสนอไว้ 2 แนวทาง คือ

1. การเกิดการแทนที่ลิแกนต์ (-OAc) ของ DIB ด้วยบอร์ไมด์ไอออน ได้สารตัวกลางที่เป็นตัวให้อิเล็กโตรฟิลิกบอร์มีน ที่ทำหน้าที่เป็นตัวออกซิไดซ์ ซึ่งกลไกในขั้นตอนไปจะคล้ายคลึงกับกลไกที่ได้กล่าวมาแล้ว เมื่อใช้ IBX เป็นตัวออกซิไดซ์

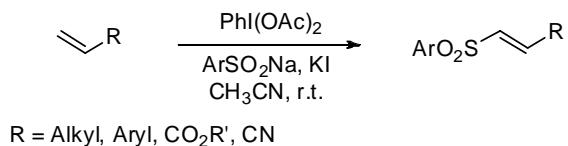

2. การเกิดไฮดรอลิซของอะซีทอล ได้เป็นเอมิอะซีทอล ซึ่งหมุ่ไฮดรอกซีของเอมิอะซีทอล สามารถทำตัวเป็นนิวคลีโอไฟล์ เข้าทำปฏิกิริยาแทนที่บอร์มีนของตัวของสารตัวกลางที่กล่าวไว้ในกลไกแรก ซึ่งสามารถเกิดการสูญเสียไฮโอดีเบนซีน และ กรดอะซิติก สุดท้ายได้สารประกอบไฮดรอกซีแอลกิลcarboxylate ที่เป็นสารผลิตภัณฑ์

ผลงานวิจัยในส่วนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ “Facile oxidative hydrolysis of acetals to esters using hypervalent iodine(III)/LiBr combination in water” Panchan, W.; Chiampanichayakul, S.; Snyder, D. L.; Yodbuntung, S.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; **Kuhakarn, C.*** *Tetrahedron* **2010**, 66, 2732-2735.

3. การสังเคราะห์สารประกอบไวนิลชัลโ芬จากสารประกอบแอลคีน

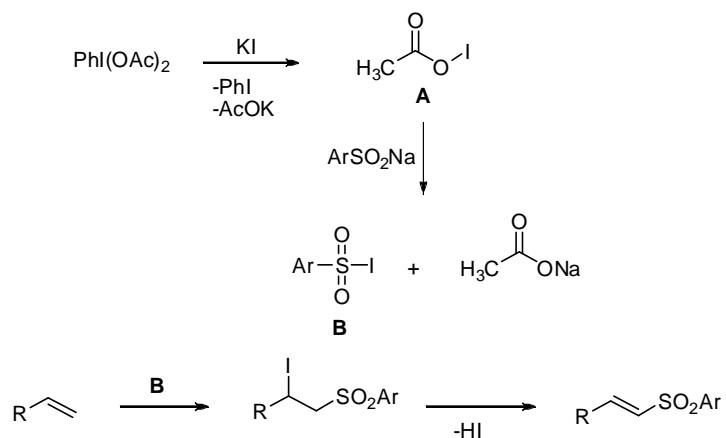

งานวิจัยในส่วนนี้ได้เลือกใช้ (diacetoxyiodo)benzene (DIB) เป็นรีเอเจนต์ ทำการทดลองโดยเลือก styrene เป็นสารต้นแบบ (model compounds) ได้ทำการศึกษาสภาวะของปฏิกิริยาเป็นจำนวนมาก พบว่าสภาวะมาตรฐานคือใช้ DIB (1.5 equiv)/KI (1.0 equiv)/ArSO₂Na (4.0 equiv) ทำปฏิกิริยาโดยใช้ CH₃CN เป็นตัวทำละลาย ที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 1 ชั่วโมง ภายใต้สภาวะดังกล่าว อนุพันธ์ของ styrene ที่หมุนแทนที่บันทงเบนซีนนิดต่างๆ ให้ผลิตภัณฑ์เป็นสารไวนิลชัลโ芬ในปริมาณปานกลางถึงสูง (48-90%) ภายใต้สภาวะมาตรฐาน ถ้าแอลคีนที่ใช้เป็นแอลคีนชนิดอะลิฟาติกหรือไซโคลแอลคีน พบว่าจะได้ผลิตภัณฑ์ผสมระหว่างไวนิลชัลโ芬และ เบตา-ไอโอดีชัลโ芬อย่างไรก็ตามถ้านำสารผสมดังกล่าวมาทำปฏิกิริยาการขัด HI โดยใช้ DBU เป็นเบสจะทำให้ได้ไวนิลชัลโ芬ตามที่ต้องการ

นอกจากอนุพันธ์ของ styrene และ อะลิฟาติกแอลเคนแล้ว สารประกอบแอลไคน์ สามารถเกิดปฏิกิริยาได้เช่นเดียวกัน ให้สารประกอบ เบตา-ไอโอดีไวนิลชัลโ芬เป็นผลิตภัณฑ์ ส่วนสารตั้งต้นชนิด α,β -unsaturated carbonyl derivatives จะให้ผลิตภัณฑ์เป็น β -arenesulfonyl- α,β -unsaturated carbonyl derivatives เป็นสารผลิตภัณฑ์

เพื่อเสนอกลไกของปฏิกิริยา ได้ทำการทดลองโดยการติดตามด้วย ¹H-NMR พบว่า เมื่อผสม DIB กับ KI ในตัวทำละลาย CDCl₃ พบว่า สัญญาณของหมู่อะเซทิกของ DIB ที่ δ 2.02 (s) ถูกแทนที่ด้วยสัญญาณที่ δ 2.10 (s) ซึ่งตรงนี้มีผู้รายงานมาก่อนว่าเป็นสัญญาณของ acetylhypiodite (AcOI) ที่เกิดจากการทำปฏิกิริยาระหว่าง DIB และ ไอโอดีไอออน ในกลไกของปฏิกิริยา acetylhypiodite จะทำปฏิกิริยากับ aryl sulfinate ให้ arylsulfonyl iodide ซึ่งทำปฏิกิริยากับสารประกอบแอลคีน ให้สารประกอบเบตา-ไอโอดีชัลโ芬 ซึ่งถ้าแอลคีนนั้นเป็นอนุพันธ์ของ styrene หรือ α,β -unsaturated carbonyl derivatives จะเกิดการขัด HI ต่อทันทีเพื่อให้ได้ระบบคอนจูเกชันที่ต่อเนื่อง แต่ถ้าเป็นอะลิฟาติกแอลคีน จะต้องมีขั้นตอนการขัด HI ด้วย DBU อีกขั้นหนึ่ง

กลไกการเกิดปฏิกิริยา

ผลงานวิจัยในส่วนนี้ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ “*PhI(OAc)₂/KI-mediated reaction of aryl sulfonates with alkenes, alkynes, and α,β-unsaturated carbonyl compounds: Synthesis of vinyl sulfones and β-iodovinyl sulfones*” Katrun, P.; Chiampanichayakuk, S.; Korworapan, K.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; **Kuhakarn, C.*** *Eur. J. Org. Chem.* **2010**, 5633-5641.

การศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของพืช *Irvingia malayana*

ได้ทำการสกัดเปลือกเมล็ด (seed kernels, 7.2 kg) และ เนื้อเมล็ด (seed meats, 2.7 kg) ด้วยตัวทำละลายอินทรีย์แบบเพิ่มข้าวทีละขั้น ได้สารสกัดหยาบปริมาณต่างๆ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปริมาณสารสกัดหยาบที่ได้จากการสกัดเปลือกเมล็ด และ เนื้อเมล็ดของพืช *Irvingia malayana*

ตัวทำละลาย	เปลือกเมล็ด (seed kernels) (g)	เนื้อเมล็ด (seed meats) (g)
Hexanes	127.8	170.2
Ethyl acetate	144.0	308.9
Methanol	76.1	142.9

ได้ทำการตรวจสอบลักษณะทางスペคโตรสโคปีของสารสกัดโดยใช้เทคนิค ¹H-NMR และ ตรวจสอบฤทธิ์ทางชีวภาพต่างๆ เช่น ฤทธิ์ต้านการอักเสบ (anti-inflammatory activity), ฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็ง (cytotoxic activity), และ ฤทธิ์ต้านเชื้อเอชไอวี-1 (anti-HIV 1RT และ anti-HIV MC99) เป็นต้น

โดยผลการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพเบื้องต้นให้ผลดังนี้

ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านการอักเสบ (anti-inflammatory activity) ดังแสดงในตารางที่ 2

ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็ง (cytotoxic activity) ดังแสดงในตารางที่ 3

ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อเอชไอวี-1 (anti-HIV 1RT) ดังแสดงในตารางที่ 4

ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อเอชไอวี-1 (anti-HIV MC99) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านการอักเสบ (anti-inflammatory activity) ของสารสกัดหยาบของเปลือกเมล็ด และ เนื้อเมล็ดของพืช *Irvingia malayana*

	สารสกัด	Dose (mg/ear)	% inhibition			
			15 min	30 min	1 h	24 h
Phenylbutazone	-	3	74	58	44	47
เปลือกเมล็ด (seed kernels)	Hexanes	3	100	95	94	100
เนื้อเมล็ด (seed meats)	Hexanes	3	97	93	88	90

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเซลล์มะเร็ง (cytotoxic activity) ของสารสกัดหยาบของเปลือกเมล็ด และ เนื้อเมล็ดของพืช *Irvingia malayana*

	สารสกัด	P-388	KB	COL-2	MCF-7	Lu-1	ASK
เปลือกเมล็ด (seed kernels)	Hexanes	7.7	-	17.31	-	-	-
	EtOAc	16.33	-	-	-	-	-
	MeOH	1.02	13.27	10.7	-	19.32	11.34
เนื้อเมล็ด (seed meats)	Hexanes	-	-	-	-	-	-
	EtOAc	<4	18.1	-	-	-	-
	MeOH	<4	-	15.6	-	12.44	-

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อเอชไอวี-1 (anti-HIV 1RT) ของสารสกัดหยาบของเปลือกเมล็ด และ เนื้อเมล็ดของพืช *Irvingia malayana*

	สารสกัด	%Inhibition	Activity
เปลือกเมล็ด (seed kernels)	Hexanes	42.65	w
	EtOAc	97.91	VA
	MeOH	40.55	w
เนื้อเมล็ด (seed meats)	Hexanes	13.15	I
	EtOAc	71.93	VA
	MeOH	99.76	VA

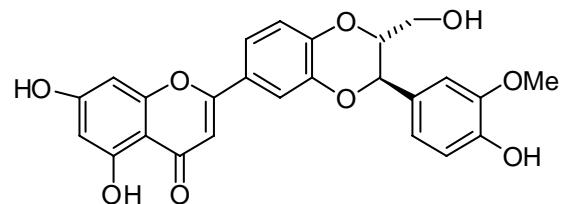
ตารางที่ 5 ผลการทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อเอชไอวี-1 (anti-HIV MC99) ของสารสกัดหยาบของเปลือกเมล็ด และ เนื้อเมล็ดของพืช *Irvingia malayana*

	สารสกัด	IC ₅₀	EC ₅₀	T ₁	Activity	AZT
เปลือกเมล็ด (seed kernels)	Hexanes	26.70	10.77	2.48	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 2.58x10 ⁻⁹ , T ₁ >3.88
	EtOAc	11.42	<7.8	>1.46	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 4.89x10 ⁻⁹ , T ₁ .2.04
	MeOH	17.94	<7.8	>2.3	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 4.89x10 ⁻⁹ , T ₁ .2.04
เนื้อเมล็ด (seed meats)	Hexanes	96.69	16.76	5.77	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 2.58x10 ⁻⁹ , T ₁ >3.88
	EtOAc	26.27	<7.8	>2.3	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 4.89x10 ⁻⁹ , T ₁ .2.04
	MeOH	78.23	16.63	4.7	Active	IC ₅₀ >10 ⁻⁸ , EC 4.89x10 ⁻⁹ , T ₁ .2.04

ตารางที่ 6 ผลการแยกสารสกัดหยาบของเปลือกเมล็ดชั้น Ethyl acetate ปริมาณ 130 กรัม (Column 1)

Crude Ethyl Acetate	
Crop A (0.5688 g)	Solution B
	A1 (1.6216 g)
	A2 (2.6722 g)
	A3 (1.5456 g)
	A4 (3.5281 g)
	A5 (23.1090 g)
	A6 (5.0697 g)
	A7 (9.1893 g) + Crop (0.7866 g)
	A8 (5.2485 g) + Crop (0.1463 g)
	A9 (12.8533 g)
	A10 (10.1058 g)

Fraction A7 (crop 0.7866 g) และ A8 (crop 0.1463 g) สามารถแยกสารบริสุทธิ์ได้ 1 ชนิด เมื่อวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคทาง NMR, IR และ Mass spectrometry และเทียบข้อมูลจากเอกสารอ้างอิง (*Phytochemistry* 1979, 18, page 506-508) พบร่วมกับสารบริสุทธิ์ที่ได้มีสูตรโครงสร้างคือ

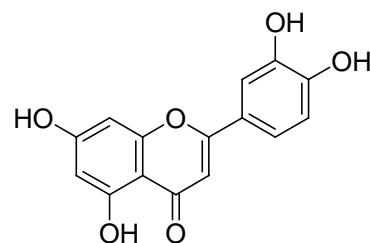

Fraction A5 (23.1090 g) นำมาแยกช้าโดยใช้ column chromatography แยกได้ 6 fractions (B1-B6) (Column 2)

ตารางที่ 7 ผลการแยก Fraction A5 (23.1090 g) (Column 2)

A5 (23.1090 g)					
B1	B2	B3	B4	B5	B6
0.7257 g	8.2946 g	2.3520 g	1.6855 g	5.1339 g	2.0532 g
+ Crop	+ Crop	+ Crop	+ Crop1	+ Crop	
(0.0356 g)	(0.2160 g)	(0.0628 g)	(0.0325 g)		
			+ Crop2		
			(0.3811 g)		

Fraction B4 Crop1 (0.0628 g) แยกได้สารประกอบที่บริสุทธิ์ที่มีสูตรโครงสร้างดังแสดง

Fraction B3 Crop (0.2160 g) แยกได้สารประกอบที่บริสุทธิ์ ซึ่งคาดว่าจะเป็นสารประเภทกรดไขมัน ที่มีโครงสร้างใหม่ กำลังตรวจสอบโครงสร้างอยู่โดยใช้เทคนิคทาง NMR และ Mass spectrometry

Fractions A6, A7 และ A8 (19.5075 g) นำมารวมกัน และทำการแยกช้าโดยใช้เทคนิคทางโครมาตอกราฟฟี (SiO_2 , Merck 7734, 900 g, column: 5 X 80 cm) โดยใช้ตัวทำละลายระบบเพิ่มข้าว (gradient) โดยเริ่มต้นด้วย 50% $\text{CH}_2\text{Cl}_2/\text{hexanes}$ และแยกได้ 10 fractions (C1-C10) (Column 3)

ตารางที่ 8 ผลการแยก Combined Fractions A6, A7 A8 (19.5075 g) (Column 3)

Combined Fractions A6, A7 และ A8 (19.5075 g)										
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9	C10	
0.0230 g	0.0070 g	0.0345 g	0.1587 g	1.7663 g	1.7104 g	2.0297 g	1.0455	3.9471 g	2.0547 g	
					+ Crop		+ Crop			
					(0.0566		(0.1472 g)			
					g)					

ทำการตรวจสอบลักษณะทางสเปกโตรสโคปี โดยใช้ $^1\text{H-NMR}$ และ ลักษณะจำเพาะโดย TLC เพื่อทำการแยกเพิ่มได้สารที่ปริสุทธิ์ที่มีโครงสร้างเดียวกับ crop ของ Fractions A7 และ A8

Fractions A9 (12.8533 g) ทำการแยกช้าโดยใช้เทคนิคทางโครมาตอกราฟฟี (SiO_2 , Merck 7734, 300 g: 7 x 65 cm) โดยใช้ตัวทำละลายระบบเพิ่มข้าว (gradient) โดยเริ่มต้นด้วย 80% $\text{CH}_2\text{Cl}_2/\text{hexanes}$ และแยกได้ 6 fractions (D1-D6) (Column 4)

ตารางที่ 9 ผลการแยก A9 (12.8533 g) (Column 4)

A9 (12.8533 g)					
D1	D2	D3	D4	D5	D6
0.5556 g	0.8494 g	1.9196 g	0.4860 g	1.2423 g	2.4330 g

Fraction D3 ได้สารประกอบบริสุทธิ์ กำลังอยู่ในขั้นตอนตรวจสอบโครงสร้างทางเคมี

Fractions C6, C7, C8 และ C9 (8.7327 g) นำมารวมกันและทำการแยกช้าโดยใช้เทคนิคทางโครมาตอกราฟฟี (SiO_2 , Merck 7734, 300 g: 4 x 70 cm) โดยใช้ตัวทำละลายระบบเพิ่มข้าว (gradient) โดยเริ่มต้นด้วย 4:1 $\text{EtOAc}/\text{hexanes}$ และเพิ่ม methanol และแยกได้ 8 fractions (E1-E8) (Column 5)

ตารางที่ 10 ผลการแยก Combined Fractions C6, C7, C8 และ C9 (8.7327 g) (Column 6)

Combined Fractions C6, C7, C8 และ C9 (8.7327 g)								
E1	E2	E3	E4	E5	E6	E7	E8	
0.8400 g	0.3662 g	0.4273 g	0.8325 g	0.0449 g	0.8525 g	1.3624 g	0.6352 g	
		+ Crop		+ Crop				
		(0.0008 g)		(0.0921				
			g)					

ทำการตรวจสอบลักษณะทางสเปกโตรสโคปี โดยใช้ $^1\text{H-NMR}$ และ ลักษณะจำเพาะโดย TLC เพื่อทำการแยกเพิ่มพื่อให้ได้สารประกอบที่บริสุทธิ์

งานในส่วนที่ 2 นี้ยังไม่สมบูรณ์ กำลังอยู่ในขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูล และรอผลการทดสอบ ถูกต้องทางชีวภาพ เพื่อนำไปตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการในลำดับต่อไป

สรุปผลการทดลอง

ผลลัพธ์ของโครงการนวัตกรรมนี้ในส่วนแรกที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้ไฮเปอร์แอลเอนต์ ไอโอดีดในเคมีอินทรีย์สังเคราะห์ ผลจากการนวัตกรรมนี้ไปสู่องค์ความรู้ใหม่ในการใช้ไฮเปอร์แอลเอนต์ ไอโอดีด 2 ชนิด ได้แก่ 2-iodoxybenzoic acid (IBX) และ (diacetoxyiodo)benzene (DIB) เป็นรีเอเจนต์ในการทำปฏิกิริยาทางเคมีอินทรีย์สังเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับปฏิกิริยาออกซิเดชัน ได้แก่ การทำปฏิกิริยาออกซิเดชันของสารประกอบเอมีนเพื่อใช้ในการสังเคราะห์สารประกอบไนตริล การทำปฏิกิริยาออกซิเดทีฟไฮดรอลิซของสารอะซีทัลที่มีลักษณะเป็นวงและไม่เป็นวงไปเป็นสารประกอบไฮดรอกซีแอลกิลคาร์บอกรูปออกซิลิกເອສເທັວ່າ ແລະ ເອສເທັວ່າ ຕາມລຳດັບ ແລະ ຍາງສັງເຄຣະ ສາරປະກອບໄວນິລ້າລໂພນຈາກສາරປະກອບແອລຄືນ ທີ່ຮັງພລງນາວິຈີຍໃນສ່ວນນີ້ໄດ້ນໍາໄປຕີພິມພື້ນວາຮາສາຮາຖາງເຄມືອິນທີ່ຢູ່ໃນຮະດັບນານາໝາດທີ່ເປັນສາກລຈຳນວນ 4 ຈົບບັນ

ໃນສ່ວນທີ່ສອງທີ່ເກີຍວິຊົງກັບການສຶກຂາອົງກົດປະກອບທາງເຄມືແລະຖາຽ່ທາງຊີວາພາພຂອງພື້ນ *Irvingia malayana* ຜລາຈາກການທຳວິຈີຍຍັງໄມ່ສມບູຽນ ຍັງຕ້ອງທຳການທົດລອງແລະເກີບຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ທີ່ຈຸດວ່າຄ້າໄດ້ຂໍ້ມູນຄຽບຄ້ວນແລ້ວ ພລກາຣິຈີຍ່າຈະສາມາດນໍາໄປຕີພິມພື້ນວາຮາສາຮາດັບນານາໝາດທີ່ໄດ້ເຫັນເດືອກກັນ

ผลลัพธ์ของโครงการวิจัยนี้

ผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการวิจัยนี้นำไปสู่

1. ผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติ 4 ฉบับ ได้แก่

1) "Oxidative conversion of amines into their corresponding nitriles using *o*-iodoxybenzoic acid (IBX)/iodine: selective oxidation of aminoalcohols to hydroxynitriles"

Chiampanichayakul, S.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; **Kuhakarn, C.***

Synthesis **2008**, 2045-2048. (impact factor : 2.470)

2) "2-Iodoxybenzoic acid/tetraethylammonium bromide/water: An efficient combination for oxidative cleavage of acetals" **Kuhakarn, C.***; Panchan, W.; Chiampanichayakul, S.; Samakkanad, N.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T. *Synthesis* **2009**, 929-934.

(impact factor: 2.572)

3) "Facile oxidative hydrolysis of acetals to esters using hypervalent iodine(III)/LiBr combination in water" Panchan, W.; Chiampanichayakul, S.; Snyder, D. L.; Yodbuntung, S.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; **Kuhakarn, C.*** *Tetrahedron* **2010**, 66, 2732-2735. (impact factor: 3.219)

4) "PhI(OAc)₂/KI-mediated reaction of aryl sulfonates with alkenes, alkynes, and α,β -unsaturated carbonyl compounds: Synthesis of vinyl sulfones and β -iodovinyl sulfones" Katrun, P.; Chiampanichayakul, S.; Korworapan, K.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; **Kuhakarn, C.*** *Eur. J. Org. Chem.* **2010**, 5633-5641. (impact factor: 3.096)

2. ผลงานวิจัยจากโครงการวิจัยนี้มีประโยชน์เชิงวิชาการ ดังแสดงได้จากการที่ผลงานวิจัยจากโครงการนี้ที่ได้ตีพิมพ์ไปแล้วมีการนำไปใช้อ้างอิงแล้วจากนักวิจัยต่างชาติ (ไม่นับการอ้างอิงของผู้เขียนเอง)

1) *Tetrahedron* **2010**, 66, 2732-2735.

ได้รับการอ้างอิง 2 ครั้ง ใน

Catal. Lett. **2011**, 141, 582-586.

Chem. Asian J. **2011**, 6, 621-627.

2) *Synthesis* **2009**, 929-934.

ได้รับการอ้างอิง 4 ครั้ง ใน

J. Org. Chem. **2011**, 76, 1185-1197.

Chem. Asian J. **2011**, 6, 621-627.

Green Chem. **2010**, 12, 1772-1782.

J. Org. Chem. **2009**, 74, 8444-8447.

3) *Synthesis* **2008**, 2045-2048.

ได้รับการอ้างอิง 8 ครั้ง ใน

J. Org. Chem., **2011**, 76, 1185-1197.

Angew. Chem. Int. Ed. **2011**, 50, 1524-1552.

Synthesis **2010**, 2631-2635.

Green Chem. **2009**, 11, 1973-1978.

Tetrahedron Lett. **2009**, 50, 6088-6091.

Synthesis **2009**, 1370-1374.

Synthesis **2009**, 945-950.

Chem. Rev. **2008**, 108, 5299-5358.

3. การนำเสนอในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

Poster presentation:

Kuhakarn, C.; Chiampanichayakul, S.; Panchan, W.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T. New Synthetic Applications of o-Iodoxybenzoic Acid (IBX) in Organic Synthesis. *The 4th International Conference on Cutting-Edge Organic Chemistry in Asia, Poster conference*, Bangkok, Thailand, 28 November-3 December **2009**, *Lectureship Award to visit Japan in 2010*.

โดยในการประชุมครั้งนี้ได้รับรางวัลการเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ และได้รับเชิญให้ไปให้การบรรยายที่ประเทศญี่ปุ่น ที่สถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง ได้แก่ Tokyo Institute of Technology, Chiba University, Nagoya University และ Gifu Pharmaceutical University ระหว่างวันที่ 19-26 ตุลาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งในการเดินทางครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนค่าเดินทางจากโครงการนี้

Abstract for Japan Lectureship Tour (19-26 October 2010)

**Tokyo Institute of Technology, Chiba University,
Nagoya University and Gifu Pharmaceutical University**

Synthetic Applications of *o*-Iodoxybenzoic Acid (IBX) in Organic Synthesis: Selective Oxidation Reaction, Amine Oxidation, and Oxidative Hydrolysis of Acetals

Dr. Chutima Kuhakarn

Department of Chemistry and Center for Innovation in Chemistry (PERCH-CIC), Faculty of Science,
Mahidol University, Rama VI Road, Bangkok 10400, Thailand.

E-mail: scckk@mahidol.ac.th

In recent years, hypervalent iodine reagents received popularity in organic chemistry. The increasing interests of these nonmetallic oxidizing reagents are mainly due to their benign properties, selectivity, mild reaction conditions, ease of handling, commercial availability or readily prepared from commercially available starting materials. New synthetic applications of *o*-iodoxybenzoic acid (IBX) have been developed including selective oxidation of secondary alcohols, oxidation of amines to their corresponding nitriles and oxidative hydrolysis of cyclic and acyclic acetals to their corresponding hydroxyalkyl carboxylic esters and simple esters.

Kuhakarn, C.; Kittigowittana, K.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V. *Tetrahedron* **2005**, *61*, 8995-9000.

Kuhakarn, C.; Kittigowittana, K.; Ghabkham, P.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V. *Synth. Commun.* **2006**, *36*, 2887-2892.

Chiampanichayakul, S.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T.; Kuhakarn, C. *Synthesis* **2008**, 2045-2048.

Kuhakarn, C.; Panchan, W.; Chiampanichayakul, S.; Samakkanad, N.; Pohmakotr, M.; Reutrakul, V.; Jaipetch, T. *Synthesis* **2009**, 929-934.

Thailand Research Fund

Report on Travel of Mrs. Chutima Kuhakarn

Japan 19-26 October 2010

The Asian CORE Program: Cutting-Edge Organic Chemistry in Asia with 6 member societies located in China, Korea, Thailand, Taiwan, Singapore and Japan was founded in 2005. The aim of Asian CORE Program is to create world-class research hubs within the Asian region and to foster the next generation of leading research by establishing sustainable collaborative relations among research and educational institutions in Asia. To fulfill this, Conference on Cutting-Edge Organic Chemistry in Asia was held annually. In the last day of the conference, Lectureship Awards will be selected from all the lecture and poster presentations. The one-week lecture trip across borders to the member countries will be partially supported by the funding agencies of each member country.

On the occasion to visit Japan (partially supported by Lectureship Award under the Asian Core Program from the 4th International Conference on Cutting-Edge Organic Chemistry in Asia, Bangkok, Thailand, 28 November-3 December 2009), the primary benefits are as follows:

- 1) Experience in delivering research accomplishment abroad
- 2) Visit world-class Universities in Japan
- 3) Exchange research experiences and collaboration

The lecture given in Japan entitled “Synthetic Applications of *o*-Iodoxybenzoic Acid (IBX) in Organic Synthesis: Selective Oxidation Reaction, Amine Oxidation, and Oxidative Hydrolysis of Acetals”. Four Universities visited includes Tokyo Institute of Technology, Chiba University, Nagoya University, Gifu Pharmaceutical University.

Facile oxidative hydrolysis of acetals to esters using hypervalent iodine(III)/LiBr combination in water

Waraporn Panchan^a, Supanimit Chiampanichayakul^a, Deanna L. Snyder^a, Siriporn Yodbuntung^a, Manat Pohmakotr^a, Vichai Reutrakul^a, Thaworn Jaipetch^b, Chutima Kuhakarn^{a,*}

^aDepartment of Chemistry and Center for Innovation in Chemistry (PERCH-CIC), Faculty of Science, Mahidol University, Rama 6 Road, Bangkok 10400, Thailand

^bMahidol University, Kanchanaburi Campus, Saiyok, Kanchanaburi 71150, Thailand

ARTICLE INFO

Article history:

Received 28 September 2009
Received in revised form 15 December 2009
Accepted 27 January 2010
Available online 2 February 2010

Keywords:

Acetal
Hydroxyalkyl carboxylic esters
(Diacetoxy)iodobenzene
DIB
Oxidative hydrolysis

ABSTRACT

The combination of (diacetoxy)iodobenzene (PhI(OAc)_2 , DIB) and lithium bromide (LiBr) efficiently oxidized cyclic and acyclic acetals to the corresponding hydroxyalkyl carboxylic esters and simple esters in good to excellent yields. The merits of this reaction are that it employs commercially available and non-explosive hypervalent iodine(III) reagent, water as the solvent, a short reaction time, and mild reaction conditions.

© 2010 Elsevier Ltd. All rights reserved.

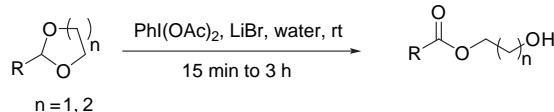
1. Introduction

In recent years, hypervalent iodine reagents have gained popularity in organic chemistry as reflected by the growing number of related communications, reports, and reviews.¹ The increasing interest in these nonmetallic oxidizing reagents is mainly due to their benign properties, chemoselectivity, mild reaction conditions, ease of handling, availability, and ready preparation from commercially available starting materials. In addition to serving as conventional oxidizing reagents,² the synthetic utilities of hypervalent iodine oxidants were employed to promote elegant oxidative transformations in the field of natural product synthesis and new synthetic methodologies due to their potential applications in the construction of carbon–carbon and carbon–heteroatom bonds.³ Despite their intriguing utility in organic synthesis, broadly employed pentavalent iodine reagents, for example, Dess–Martin periodinane (DMP)⁴ and *o*-iodoxybenzoic acid (IBX)⁵ are thermally unstable and potentially explosive, respectively. As a result, it is highly desirable to employ the readily available and relatively stable hypervalent iodine(III) reagents in place of iodine(V) reagents.

Hydroxyalkyl carboxylic esters are of particular importance serving as cross-linking agents for polyesters and fungicides.⁶ Direct conversion of cyclic acetals to their corresponding

hydroxyalkyl carboxylic esters can be mediated by a variety of reagents, which include molecular oxygen–Co(II),⁷ di-*tert*-butyl peroxide,⁸ *tert*-butyl hydroperoxide in combination with transition metals,⁹ *tert*-butyl hydroperoxide–pyridinium dichromate (PDC),¹⁰ *tert*-butyl hydroperoxide–iodine(III) compounds,¹¹ potassium permanganate,¹² electrochemical oxidation,¹³ ozonolysis,¹⁴ electrophilic halogen,¹⁵ *m*-chloroperbenzoic acid in the presence of 2,2'-bipyridinium chlorochromate (BPCC) or boron trifluoride etherate,¹⁶ sodium perborate in acetic anhydride,¹⁷ and ozone.¹⁸

In continuation of our ongoing research interest regarding the development of new synthetic applications of *o*-iodoxybenzoic acid (IBX),¹⁹ we have recently disclosed a combined use of IBX and tetraethylammonium bromide in water for oxidative cleavage of acetals to their corresponding hydroxyalkyl esters and simple esters.²⁰ Encouraged by these results, we now report a practical and facile oxidative hydrolysis of cyclic acetals by (diacetoxy)iodobenzene (PhI(OAc)_2 , DIB) in the presence of lithium bromide (LiBr) in water at room temperature to afford the corresponding hydroxyalkyl carboxylic esters (**Scheme 1**).

Scheme 1. DIB mediated oxidative cleavage of acetals.

* Corresponding author. Tel.: +66 2201 5155; fax: +66 2354 7151.

E-mail address: scckk@mahidol.ac.th (C. Kuhakarn).

PhI(OAc)₂/KI-Mediated Reaction of Aryl Sulfinates with Alkenes, Alkynes, and α,β -Unsaturated Carbonyl Compounds: Synthesis of Vinyl Sulfones and β -Iodoxyl Sulfones

Praewpan Katrun,^[a] Supanimit Chiampanichayakul,^[a] Kanokwan Korworapan,^[a] Manat Pohmakotr,^[a] Vichai Reutrakul,^[a] Thaworn Jaipetch,^[b] and Chutima Kuhakarn^{*[a]}

Keywords: Alkynes / Alkenes / Iodine / Sulfur

(Diacetoxyiodo)benzene [PhI(OAc)₂, DIB] was able to promote the reaction of sodium aryl sulfinate and potassium iodide (KI) with alkenes and alkynes to afford the corresponding vinyl sulfones and β -iodovinyl sulfones, respec-

tively, in good yields. The salient features of this reaction are that it employs a commercially available and environmentally benign hypervalent iodine(III) reagent, a one-step reaction, a short reaction time, and mild reaction conditions.

Introduction

Vinyl sulfones are important units in organic synthesis due to the chemical versatility of the sulfonyl moiety.^[1] The sulfonyl group, similar to the carbonyl group, has an activating effect to the adjacent double bonds or triple bonds, which enables these compounds to serve as Michael acceptors^[2] and electron-deficient ene partners^[3] in cycloaddition reactions. Vinyl sulfone containing molecules have been shown to exhibit important biological activities; for example, cysteine protease inhibitors,^[4] HIV-1 inhibitors,^[5] and inhibitors of a transpeptidase required for cell wall protein anchoring and virulence in *Staphylococcus aureus*.^[6] In addition, the sulfonyl group can be exchanged by hydrogen, an alkyl group, a hydroxy group, a carbonyl group, or a nucleophile, and it is also susceptible to β -elimination and sulfur dioxide extrusion, allowing the sulfonyl group to function as a temporary activating functional group.^[7] A number of synthetic routes are available toward the synthesis of vinyl sulfones including: a two-step method involving β -elimination of and sulfur oxidation or vice versa,^[8] addition of PhSO₂X (X = I, Cl, SePh, ONO₂, HgCl, etc.) to alkenes followed by β -elimination,^[9] addition of PhSO₂X (X = I, Cl, etc.) to alkynes,^[10] Horner–Wadsworth–Emmons reaction of carbonyl compounds and sulfonyl phosphoranes,^[11] hydrozirconation reaction of acetylenic sulfones,^[12] hydrozirconation of terminal alkynes followed by reaction with sulfonyl chloride,^[13] hydrotelluration of

acetylenic sulfones,^[14] selenosulfonation to alkynes,^[15] nucleophilic addition to 1-phenylseleno-2-(arenesulfonyl)-ethyne,^[16] addition of sodium benzenesulfinate to alkynyl-selenonium salts,^[17] displacement of β -bromostyrene derivatives with sodium arenesulfinate,^[18] reaction of alkenyltriphenylbismuthonium tetrafluoroborates with aryl sulfinate,^[19] reaction of β -haloalkenylphenyliodonium salts with sodium benzenesulfinate,^[20] palladium-catalyzed reactions,^[21] copper-catalyzed reactions,^[22] cross-metathesis reactions,^[23] carbomagnesiation of acetylenic sulfones,^[24] and reaction of 1,2-dibromoalkanes with sulfinic acid sodium salts.^[25] Considering the importance of vinyl sulfones both as reactive synthons and as biologically active moieties in vinyl sulfone containing compounds, it is still of high interest to develop simple and efficient methods for the synthesis of vinyl sulfones.

During the past two decades, the versatility of hypervalent iodine reagents in organic synthesis is well recognized owing to their mild, highly selective, and environmentally benign properties for effecting a number of oxidative transformations.^[26] Currently, both iodine(V) and iodine(III) reagents are widely used in organic synthesis. Despite their intriguing synthetic applications, widely used iodine(V) reagents are potentially explosive. As a result, iodine(III) reagents have received much more attention and have found broad application in organic synthesis.^[27] One of the most important and commercially available iodine(III) reagents is (diacetoxyiodo)benzene [PhI(OAc)₂], which has several commonly used abbreviations, such as BAIB, DIB, PIDA, IBD, or IBDA. It is easy to handle, nontoxic, commercially available, and comparable in reactivity to heavy metal containing reagents. The synthetic utilities of PhI(OAc)₂ as an efficient oxidizing agent have been demonstrated by several groups.^[28] The combination of PhI(OAc)₂ with halide salts has been reported for electrophilic halogenations of sub-

[a] Department of Chemistry and Center for Innovation in Chemistry (PERCH-CIC), Faculty of Science, Mahidol University, Rama 6 Road, Bangkok 10400, Thailand
E-mail: scckk@mahidol.ac.th

[b] Mahidol University, Kanchanaburi Campus, Saiyok, Kanchanaburi 71150, Thailand

Supporting information for this article is available on the WWW under <http://dx.doi.org/10.1002/ejoc.201000641>.

data (NOE experiments).^[33] Finally, cyclic vinylsulfone **2q** could also be prepared in moderate yield (56%) from cyclohexene.

The methodology works equally well with alkynes (Table 5). The optimized reaction conditions were applied to the reaction of arylacetylenes possessing substituents with different electronic properties on the phenyl rings (Table 5, Entries 1–4) and 1-octyne (Table 5, Entry 5). Facile reactions occurred, giving rise to the corresponding β-iodovinyl sulfones in high yields, each as a single geometrical isomer. On the basis of the spectroscopic data of the β-iodovinyl sulfone derived from 1-octyne (NOE experiments), the iodine atom was confirmed to be *anti* to the sulfonyl group. The stereochemistry of compounds **6a–d** was then assigned on the basis of that of **6e**.

Table 5. Sulfenylation of alkynes.^[a]

Entry	R	Substrate	Product	Yield [%] ^[b]	
				5	6
1	C ₆ H ₅	5a	6a	81	
2	4-CH ₃ C ₆ H ₄	5b	6b	86	
3	4-CH ₃ OC ₆ H ₄	5c	6c	77	
4	4-NO ₂ C ₆ H ₄	5d	6d	77	
5	CH ₃ (CH ₂) ₅	5e	6e	64	

[a] All reactions were performed by using the substrate (0.5 mmol), *p*TolSO₂Na (4 equiv.), PhI(OAc)₂ (1.5 equiv.), and KI (1 equiv.) in CH₃CN at room temperature for 1 h. [b] Isolated yields.

Finally, oxidative β-sulfonylation of α,β-unsaturated carbonyl derivatives was investigated, and the results are summarized in Table 6. We found that the optimized conditions prove to be suitable for a range of alkyl ester derivatives, and these reactions went smoothly to provide the β-toluenesulfonyl-α,β-unsaturated esters in good yields (62–81% yield; Table 6, Entries 1–4). A low yield (33%) was observed with acrylonitrile (Table 6, Entry 5). However, methacrylonitrile afforded a mixture of two possible geometrical isomers, which could be separated by column chromatography [**8fa**(*E*)/**8fb**(*Z*) = 3:1] in good yields (Table 6, Entry 6). Allyl methacrylate reacted solely at the electron deficient alkene moiety to give the corresponding product **8g** in moderate yield (59%; Table 6, Entry 7). Acrylic acid gave no identifiable product (Table 6, Entry 8).

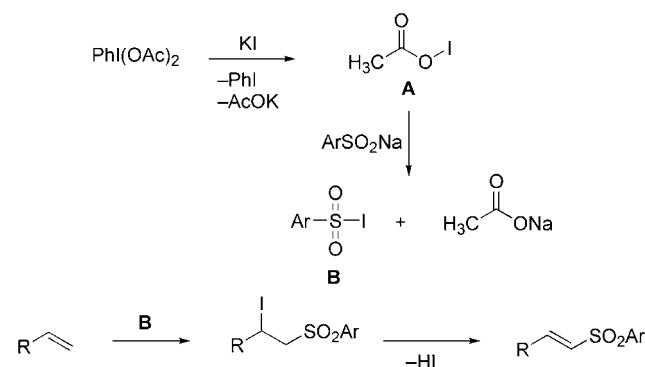
A probable mechanism for the formation of vinyl sulfones is outlined in Scheme 1. DIB promotes the oxidation of the iodide anion, yielding acetyl hypoiodite (**A**) as a putative intermediate. Subsequent reaction of **A** with aryl sulfinate gives arylsulfonyl iodide (**B**), which readily mediates iodosulfonylation of the alkene.^[31] Spontaneous elimination of HI then takes place when the R group is an aryl or conjugated functional group. Aliphatic alkenes require a two-step reaction involving β-iodosulfonylation followed by base-induced dehydroiodination. To support our proposed mechanistic pathway, NMR spectroscopic experiments were

Table 6. Oxidative β-sulfonylation of α,β-unsaturated carbonyl derivatives and acrylonitrile compounds.^[a]

Entry	Alkene	Product	Yield [%] ^[b]
1			8a
2			8b
3			8c
4			8d
5			8e
6			8fa (<i>E</i>)
7			8g
8			—

[a] All reactions were performed by using the substrate (0.5 mmol), *p*TolSO₂Na (4 equiv.), PhI(OAc)₂ (1.5 equiv.), and KI (1 equiv.) in CH₃CN at room temperature for 1 h. [b] Isolated yields.

performed. When a 1:1 mixture of DIB/KI in CDCl₃ was examined by ¹H NMR spectroscopy, a new peak at δ = 2.10 ppm (s) gradually appeared and replaced the acetyl signal of DIB at δ = 2.02 ppm (s). The new singlet at δ = 2.10 ppm was assigned to acetyl hypoiodite (AcOI).^[34]

Scheme 1. Plausible mechanistic pathway.

- [28] For recent articles, see: a) M. Jiang, M. Shi, *Tetrahedron* **2009**, *65*, 798–801; b) N. Takenaga, A. Goto, M. Yoshimura, H. Fujioka, T. Dohi, Y. Kita, *Tetrahedron Lett.* **2009**, *50*, 3227–3229; c) B. A. Mendelsohn, S. Lee, S. Kim, F. Teyssier, V. S. Aulakh, M. A. Ciufolini, *Org. Lett.* **2009**, *11*, 1539–1542; d) C. Dolka, K. Van Hecke, L. Van Meervelt, P. G. Tsoungas, E. V. Van der Eycken, G. Varvounis, *Org. Lett.* **2009**, *11*, 2964–2967; e) S. R. Goudreau, D. Marcoux, A. B. Charette, *J. Org. Chem.* **2009**, *74*, 470–473; f) W. Yu, Y. Du, K. Zhao, *Org. Lett.* **2009**, *11*, 2417–2420; g) X. Li, Y. Du, Z. Liang, X. Li, Y. Pan, K. Zhao, *Org. Lett.* **2009**, *11*, 2643–2646; h) H. Ghosh, R. Yella, A. R. Ali, S. K. Sahoo, B. K. Patel, *Tetrahedron Lett.* **2009**, *50*, 2407–2410; i) K. W. Fiori, C. G. Espino, B. H. Brodsky, J. Du Bois, *Tetrahedron* **2009**, *65*, 3042–3051; j) F. Nahra, F. Liron, G. Prestat, C. Mealli, A. Messaoudi, G. Poli, *Chem. Eur. J.* **2009**, *15*, 11078–11082; k) L. Pouységu, S. Chassaing, D. Dejugnac, A.-M. Lamidey, K. Miqueu, J.-M. Sotiropoulos, S. Quideau, *Angew. Chem. Int. Ed.* **2008**, *47*, 3552–3555; l) C. Fang, W. Qian, W. Bao, *Synlett* **2008**, 2529–2531; m) D. Bérard, M.-A. Giroux, L. Racicot, C. Sabot, S. Canesi, *Tetrahedron* **2008**, *64*, 7537–7544; n) F.-X. Felpin, *Tetrahedron Lett.* **2007**, *48*, 409–412; o) N. N. Karade, G. B. Tiwari, S. V. Gampawar, *Synlett* **2007**, 1921–1924; p) R. Fan, D. Pu, F. Wen, J. Wu, *J. Org. Chem.* **2007**, *72*, 8994–8997; q) D. M. Browne, O. Ni-yomura, T. Wirth, *Org. Lett.* **2007**, *9*, 3169–3171; r) T. Dohi, N. Takenaga, A. Goto, A. Maruyama, Y. Kita, *Org. Lett.* **2007**, *9*, 3129–3132; s) M. S. Yusubov, K.-W. Chi, J. Y. Park, R. Karimov, V. V. Zhdankin, *Tetrahedron Lett.* **2006**, *47*, 6305–6308; t) M. Ishihara, H. Togo, *Synlett* **2006**, 227–230; u) N. N. Karade, G. B. Tiwari, D. B. Huple, *Synlett* **2005**, 2039–2042; v) O. Karam, A. Martin-Mingot, M.-P. Jouannetaud, J.-C. Jacquesy, A. Cousson, *Tetrahedron* **2004**, *60*, 6629–6638.
- [29] a) M. A. Hashem, A. Jung, M. Ries, A. Kirschning, *Synlett* **1998**, 195–197; b) A. Kirschning, M. Jesberger, H. Monenschein, *Tetrahedron Lett.* **1999**, *40*, 8999–9002; c) A. Kirschning, M. A. Hashem, H. Monenschein, L. Rose, K.-U. Schöning, *J. Org. Chem.* **1999**, *64*, 6522–6526; d) H. S. Rho, B.-S. Ko, Y.-S. Ju, *Synth. Commun.* **2001**, *31*, 2101–2106; e) J. Barluenga, F. González-Bobes, J. M. González, *Angew. Chem. Int. Ed.* **2002**, *41*, 2556–2558; f) D. C. Braddock, G. Cansell, S. A. Hermitage, *Synlett* **2004**, 461–464; g) H. Liu, C.-H. Tan, *Tetrahedron Lett.* **2007**, *48*, 8220–8222; h) R. Fan, F. Wen, L. Qin, D. Pu, B. Wang, *Tetrahedron Lett.* **2007**, *48*, 7444–7447; i) N. N. Karade, S. V. Gampawar, G. B. Tiwari, *Lett. Org. Chem.* **2007**, *4*, 419–422; j) M. A. Rahman, T. Kitamura, *Tetrahedron Lett.* **2009**, *50*, 4759–4761.
- [30] a) C. Kuhakarn, K. Kittigowittana, M. Pohmakotr, V. Reutrakul, *ARKIVOC* **2005**, *1*, 143–153; b) C. Kuhakarn, K. Kittigowittana, M. Pohmakotr, V. Reutrakul, *Tetrahedron* **2005**, *61*, 8995–9000; c) C. Kuhakarn, K. Kittigowittana, P. Ghabkham, M. Pohmakotr, V. Reutrakul, *Synth. Commun.* **2006**, *36*, 2887–2892; d) S. Chiampaichayakul, M. Pohmakotr, V. Reutrakul, T. Jaipetch, C. Kuhakarn, *Synthesis* **2008**, 2045–2048; e) C. Kuhakarn, W. Panchan, S. Chiampaichayakul, N. Samakkad, M. Pohmakotr, V. Reutrakul, T. Jaipetch, *Synthesis* **2009**, 929–934.
- [31] A. Kirschning, M. Jesberger, H. Monenschein, *Tetrahedron Lett.* **1999**, *40*, 8999–9002.
- [32] We thank referees for suggesting the use of an appropriate base in the reaction instead of using an excess amount of sodium arenensulfinate. NaOAc and DBU were examined and neither of them proved to be general for structurally different substrates.
- [33] T. Hirata, Y. Sasada, T. Ohtani, T. Asada, H. Kinoshita, H. Senada, K. Inomata, *Bull. Chem. Soc. Jpn.* **1992**, *65*, 75–96.
- [34] a) J. L. Coutneidge, J. Lusztyk, D. Pagé, *Tetrahedron Lett.* **1994**, *35*, 1003–1006; b) N. N. Karade, G. B. Tiwari, D. B. Huple, *Synlett* **2005**, 2039–2042; c) D.-H. Wang, X.-S. Hao, D.-F. Wu, J.-Q. Yu, *Org. Lett.* **2006**, *8*, 3387–3390.
- [35] W. M. Xu, E. Tang, X. Huang, *Synthesis* **2004**, 2094–2098.

Received: May 6, 2010

Published Online: August 24, 2010